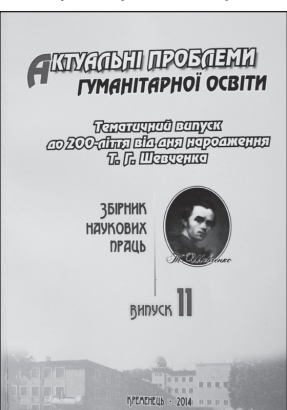

СТОРІНКАМИ ПУБЛІКАЦІЙ

ВИПУСК ЮВІЛЕЙНИЙ, ТЕМАТИЧНИЙ

Побачив світ одинадцятий випуск збірника наукових праць Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка "Актуальні проблем гуманітарної освіти". Загальну редакцію видання здійснили ректор інституту, професор А.М.Ломакович і проректор з наукової роботи, професор В.Є.Бенер. Зібрання наукових праць приурочене 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. Опубліковані матеріали презентують багатогранність творчого спадку Великого Кобзаря, національного пророка, видатного українця-патріота, котрий володів талантом неперевершеного художника і був геніальним майстром слова.

Характерна особливість збірника — тематична підбірка публікацій представників професорсько-викладацького складу і молодшої студентської науки. Свої роботи запропонували науковці інституту: завідувач кафедри суспільних дисциплін, доктор історичних наук І.Б.Скакальська ("Історія у творчій

спадщині Тараса Шевченка: спроба історіософського прочитання"), професор кафедри англійської філології А.В.Янков ("Шевченко в англійському дискурсі"), завідувач кафедри гри на музичних інструментах і хореографії, професор Б.І.Яремко ("Музична Шевченкіана у творчості Гната Хоткевича"), заслужений художник України Я.М.Омелян ("Живопис і графіка Тараса Шевченка"). Публікують статті викладачі педагогічного коледжу Наталія Бодруг ("Виховне спрямування творів Тараса Шевченка"), Ольга Цимбалюк ("Педагогічні погляди Тараса Шевченка у контексті розвитку освіти"), голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Роман Дубровський ("Рецепція громадянської лірики Тараса Шевченка в сучасній Україні: запитання до відповідей"). Широко представлена і студентська наука: презентують свої наукові розвідки Інна Барабанюк, Наталія Лзуга, Олеся Морозюк, Наталія Редько, Марія Ткачук (спеціальність "Дошкільна освіта"), Анна Крижна, Олена Силка, Ольга Тернова (спеціальність "Соціальна педагогіка") і Валентина Хронюк (спеціальність "Технологічна освіта"). Серед авторів збірника — представники інших ВНЗ України: магістранти Рівненського державного гуманітарного університету Іван Артемов і Юлія Безноска, студенти факультету іноземних мов цього ж університету Наталія Гембік, Ірина Калюжна, Вікторія Козачук, Яна Таборовець. Східноєвропейський національний університет ім.Лесі Українки представляють студенти педагогічного факультету Інна Савчук і Людмила Тарасюк, а Бердянський державний педагогічний університет — асистент кафедри дошкільної освіти Аліна Луб'янова і студентка Інституту соціально-педагогічної та колекційної освіти Тетяна Константінова.

Тематичний випуск містить добірку робіт спільної студентсько-викладацької художньої виставки, також приуроченої ювілею Великого Кобзаря. Представлені кольорові репродукції робіт заслужених художників України Євгена Удіна та Ярослава Омеляна (серія медальйонів, присвячених Тарасу Шевченкові та Кременеччині, портрет Т.Г.Шевченка), викладачі мистецького факультету Олександри Панфілової, Дмитра Синького, Світлани Ткачук, Богдани Гуменюк, Наталії Волянчук, а також студентів спеціальності "Образотворче мистецтво" Сніжани Король, Віти Сотнічук, Олександра Мартинюка, Лариси Братусь, Олени Шевчук, Ольги Літвінчук, Тетяни Починюк, Ірини Дмитрук, Юлії Трачук, Олени Ягнич, Наталії Ковальчук.

Ювілейний тематичний випуск збірника "Актуальні проблеми гуманітарної освіти" адресований фахівцям-науковцям, педагогам, студентам, всім, хто цікавиться проблемами національної духовної культури.

З МЕТОДОЛОГІЄЮ ДО МІФОЛОГІЇ

Навчально-методичний посібник "Міфологія" — новий продукт науково-творчої діяльності завідувача кафедри суспільних дисциплін, доктора історичних наук Ірини Скакальської. Книгу рецензували доктор філософських наук, проректор ТНПУ ім.Володимира Гнатюка з наукової роботи, професор Богдан Буяк і кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін нашого інституту Олександр Соловей. Посібник рекомендований до друку Вченою радою інституту і побачив світ у нашому Видавничому центрі. Книга пропонує історію вивчення міфотворчості та висвітлює сучасні проблеми міфології, а також адресує читача до суміжних з питаннями міфології проблем історії, культурології, літератури, релігієзнавства, філософії. Такий підхід сприяє досягненню основної мети посібника — ознайомленню студентів з основним змістом міфологічної творчості народів світу, різноманітних релігійних оповідей і притч, що увійшли у світову духовну культуру як її визначні

пам'ятки.

Книга має обґрунтовану логічну структуру, яка передбачає систематизований виклад теоретичного матеріалу та розробку комплексу практичних занять і засобів контролю знань студентів, методичні рекомендації до написання індивідуальних навчально-дослідних завдань, а також критерії та норми оцінювання знань студентів з міфології. Корисним додатком до посібника виступають списки основної і додаткової літератури та короткий словник-довідник.

Автор книги зазначає, що головними завданнями міфології є ознайомлення студентів з міфами як найдавнішою формою пізнання світу, сприяння перетворенню духовних цінностей міфів у духовний індивідуальний досвід студентів, виховання в молодих людей поваги до культурної спадщини інших народів, формування у них естетичного світосприйняття.

В теоретичній частині посібника розкривається зміст і значення міфології як науки, співвідношення міфології та художньої творчості, а також визначаються особливості вивчення міфу як одного з унікальних елементів суспільної свідомості. Значна увага приділена міфологічній творчості народів світу в діяхоронному контексті: "Єгипетська, китайська та індійська міфологія", "Міфологія західноєвропейської культури в епоху Середньовіччя та Нового часу", "Міфологізм української культури". В останньому розділі українська міфологія показана як частина слов'янської міфології, де важливими світоглядними сюжетами був космогенез та структура світу, а пантеон східнослов'янських богів виступав своєрідною світоглядною моделлю; охарактеризована міфотворчість давніх слов'ян і показаний зв'язок мистецтва слов'ян-язичників із художньою традицією античного світу.

Практична частина посібника, в основному, складається з методично насичених розробок семінарських занять, кожне з яких включає традиційні питання (план) теоретичних виступів, список рекомендованої літератури, а також проблемні запитання і завдання, тематику реферативних повідомлень і проблемно-дискусійні питання для самостійної роботи, порівняльні таблиці та схеми і тематику сюжетних ігор. Запропонована проблематика індивідуальних навчально-дослідних завдань доповнюється конкретним методичним рекомендаціями щодо підготовки і написання студентської наукової роботи даного типу.

ПРАКТИКУМ З ФІЗІОЛОГІЇ ВНД

Міністерство освіти і науки України надало Гриф "Рекомендовано як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів" навчально-методичному виданню кандидата біологічних наук, доцента О.І.Дух "Фізіологія вищої нервової діяльності. Практикум". Книгу рецензували доктор біологічних наук, професор Інституту соціальних технологій Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна" М.М.Ільєнко, доктор медичних наук, професор Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова О.І.Плиська, доктор психологічних наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету Р.В.Павелків.

Навчально-методичний посібник містить розробки практичних занять із курсу фізіології вищої нервової діяльності за трьома змістовими модулями: "Рефлекторні основи поведінкового акту людини", "Нейрофізіологічні механізми поведінкового акту" та "Нейрофізіологічні основи індивідуальності". До кожного заняття пропонуються завдання для практичної роботи, самоконтролю та матеріали для самостійної роботи, а для роботи над понятійним апаратом навчальної дисципліни надається термінологічний словник. Окрім цього, видання доповнюють малюнки, схеми, таблиці, діаграми. Основні види пропонованих практичних завдань: аналітична робота з таблицями і схемами, ситуаційні задачі, проблемні питання і питання для самоконтролю, розв'язування тестів, завдання для самостійної роботи.

Позитивом посібника є наявність значної кількості опитувальників і анкет: "Вивчення мотивів навчання студентів у ВНЗ" (за методикою Т.І.Ільїної), "Дослідження співвідношення двох сигнальних систем" за Б.Кадировим по шкалах "Емоційність", "Активність", "Образна пам'ять", "Уява", "Воля" та "Аналітичне мислення". Посібник містить майже три десятки додатків, які стосуються характеристик умовного і безумовного рефлексів, типологічних властивостей нервової системи, етапів розвитку мови, структури та функціонування головного мозку людини тощо.

Кожне практичне заняття має чітко розроблену структуру, що передбачає визначення мети, формування основних компетентностей студента, необхідні для засвоєння ключові терміни та поняття й елементи матеріального забезпечення заняття.

Використання посібника надасть змогу підвищити ефективність вивчення фізіології ВНД, оптимізувати самостійну роботу студентів, а також сприятиме формуванню навиків вирішення конкретних соціально-педагогічних і соціально-психологічних ситуацій у професійній діяльності.

НА ДОПОМОГУ МОЛОДОМУ ВЧИТЕЛЮ

Тернопільське видавництво "Підручники і посібники" опублікувало навчально-методичне видання "Книжка молодого вчителя фізичної культури". До авторського колективу, очолюваного завідувачем кафедри теорії і методики фізичного виховання, кандидатом педагогічних наук, доцентом В.Г.Папушею, увійшли науково-педагогічні працівники факультету фізичного виховання нашого навчального закладу О.М.Довгань, О.О.Бережанський, В.І.Банаш, В.А.Голуб, А.Т.Антонюк, К.Г.Єрусалимець, І.О.Олійник, В.М.Трифонюк, Ю.М.Яворський, О.О.Ястремський, О.П.Герасименко та науковці Тернопільського національного педагогічного університету ім.Володимира Гнатюка В.Д.Єднак, І.Д.Клапоушак, А.В.Огністий. Рецензували посібник доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор А.Ю.Дяченко (Київський НУ фізичного виховання і спорту), доктор медичних наук, професор Я.І.Федонюк (Тернопільський ДМУ ім.І.Я.Горбачевського) і кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент О.А.Єременко (Київський НУ фізичного виховання і спорту).

Навчальне видання з відповідним Грифом Міністерства освіти і науки України допоможе молодому вчителю фізичної культури отримати відповіді на питання, що будуть виникати у перші роки роботи в школі. Цьому сприятимуть включені до посібника офіційні документи, методичні матеріали та поради, що розкривають особливості організації, зміст і методику проведення уроків фізичної культури, фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи. Значну увагу приділено питанням медичного обслуговування і медичного контролю за фізичним станом і здоров'ям школярів.

У книзі зазначено, що учитель фізичної культури повинен сприяти збереженню і зміцненню здоров'я дітей і дбати про їх гармонійний розвиток. А це можуть робити тільки справжні майстри своєї справи — педагоги високої кваліфікації. Саме від рівня професійної підготовки вчителя фізичної культури, його ставлення до праці залежить успіх реалізації завдань, що стоять перед школою у справі фізичного виховання молодого покоління. Однією з умов ефективної адаптації молодого вчителя до роботи в школі виступає належна якість навчання у вищому закладі освіти.

Праця вчителя фізичної культури пов'язана з умінням методично правильно проводити уроки, організовувати рухову активність учнів у режимі дня школи, проводити заняття у спортивних секціях, забезпечувати виступи шкільних команд у різноманітних шкільних і позашкільних змаганнях. В обов'язках вчителя фізичної культури — пропаганда фізичної культури серед учнів та їх батьків, участь у зміцненні шкільної фізкультурно-спортивної бази.

Даний посібник пропонує молодому вчителю конкретні рекомендації з того чи іншого питання, але такі рекомендації чи поради не треба механічно копіювати, а лише використовувати у своїй професійній діяльності: брати за основу, розширювати й уточнювати їх відповідно до конкретних умов, матеріальної бази школи, рівня теоретичної і практичної підготовленості учнів.

У виданні розкриваються нормативні основи та джерела організації фізичної культури у школі, подаються анатомо-фізіологічні та психологічні особливості дитини і специфіка медичного забезпечення та медичного контролю здоров'я школярів. Окремі розділи приурочені загальній і спеціальній фізичній підготовці учнів. Широко висвітлена фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота в школі, зокрема фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня, позакласні заняття фізичним вправами, спортивні змагання тощо. Тут дана характеристика фізкультурно-оздоровчого комплексу тестування школярів "Крок до здоров'я", де вказані показники обсягу тижневої рухової активності школярів і стану їх фізичної підготовленості, критерії визначення рівня спеціальних знань і показники фізичного розвитку школярів 7 — 17 років. Особливе значення має розділ "Самостійні заняття учнів фізичними вправами", де висвітлені організаційно-методичні основи, форми й особливості підготовки учнів до таких занять.

Частина розділів посібника стосується організаційно-методичних питань роботи вчителя фізичної культури. В них містяться рекомендації щодо планування і контролю роботи з фізичного виховання у школі, опис необхідної матеріально-технічної бази в аспекті потреб фізкультурно-масової роботи, конкретні поради в напрямі забезпечення методичного рівня уроків фізичної культури. Вагому практичну користь має спеціальний розділ "Модулі навчальної програми з фізичної культури", де характеризуються 12 варіативних модулів з основних видів спорту.

Автори посібника переконані, що дане навчально-методичне видання допоможе молодому вчителю не лише на високому рівні проводити навчальні заняття, а й ефективно організовувати спортивно-масову роботу в школі та за місцем проживання, залучаючи до цього молодь, педагогічний колектив, актив школи і громадськість.

